

K1 Fylker og kommuner for universell utforming

23. – 25.jan 2012 Scandic Oslo Airport hotell Gardermoen

Undersøkelse om virksomhet i 2011 og uu-koordinatorer og -kontaktpersoner kommuner og fylker knyttet til tiltaket

Einar Lund, Miljøverndepartementet

Innledning

Innlegget presenterer en sammenstilling av inntrykk fra aktiviteten i deltakende fylker og kommuner i 2011 og hvordan koordinatorer og kontaktpersoner er forankret og hvilken bakgrunn de har.

Deltakende kommuner og fylker rapporterte sin aktivitet til Miljøverndepartementet i per 15. november 2011. Antall ressurskommuner: 13. Antall pilotfylker: 8

I løpet av 2010 og 2011 er i alt 45 nye kommuner mobilisert inn i tiltaket, dels direkte via ressurskommunene (14) , eller som et ledd av pilotfylkenes satsing på kommunerrettede tiltak (31).

De 14 kommunene mobilisert via ressurskommunene har levert rapport på bruk av stimuleringsmidler direkte til MD etter en forenklet mal.

De øvrige 31 rapporterer til sine respektive pilotfylker på aktivitet og bruk av stimuleringsmidler.

Miljøverndepartementet gjennomførte i første halvdel av januar 2012 en undersøkelse om hvordan forankring og bakgrunn var for koordinaterer og kontaktpersoner for universell utforming i de ca 58 kommunene og 14 fylkene som da var knyttet til tiltaket.

Undersøkelsen ble gjennomført som en nettbasert undersøkelse basert på verktøyet Questback. Gjennomføringen og sammenstillingen ble utført av Prosjektforum as.

I dette innlegget presenteres hovedtrekk i undersøkelsen og i eget vedlegg ligger presentasjoner av spørsmål og sammenstilling av svar.

Rapporter

Ressurskommunene og pilotfylkene har deltatt i tiltaket siden 2009. De rapporterer på måloppnåelse i felles prosjektplan og på sine egne selvvalgte resultatmål under felles hovedmål.

Prosjektkoordinatorer og kontaktpersoner i ressurskommuner og pilotfylker lønnes for en stor del og i de fleste tilfeller av stimuleringsmidler.

Rapporteringen framhever koordinatorenes viktige (uvurderlige rolle) som pådriver, inspirator og koordinator for å få strategien universell utforming til å feste seg i de ulike fagetater i virksomhetene.

Ressurskommunene har i sine aktiviteter lagt vekt på:

Kompetansebygging i egen kommune og kompetanseoverføring til andre kommuner.

Dette gjøres ved å :

- ta i bruk kompetanseprogrammet K5
- utdanne kursinstruktører som påtar seg kursoppdrag i andre kommuner
- gjennomfører opplegg for besøk fra andre kommuner som vil lære om universell utforming
- gjennomføre frokostmøter, bransjetreff, temadager i egen regi eller i samarbeid med andre aktører involvert i arbeidet med universell utforming

Pilotfylkene har i sine aktiviteter lagt vekt på:

Aktiv og utadrettet kunnskaps og resultatformidling.

Dette gjøres ved å:

- Etablere nye pilotkommuner i eget fylke
- Påta seg en koordinatorrolle for markedsføring og gjennomføring av kompetanseprogrammet K5
- Bruke sin posisjon som regional nettverksbygger for å sette universell utforming på dagsorden i regionale fora

De 14 kommunene mobilisert via ressurskommunene har levert rapport på bruk av stimuleringsmidler direkte til MD etter en forenklet mal.

Den relativt beskjedne summen på mellom kr 40 eller 50 000 kr til de 14 "nye" kommunene rekruttert via ressurskommunene, beskrives som viktig for å sette universell utforming på dagsorden. Midlene ble brukt til kompetansetiltak og til allerede planlagte tiltak der universell utforming var krav i prosjektet.

Kompetansetiltak som nevnes fra disse "nye" kommunene er tverretatlige studiereiser, videreutdanning på høyskoler i norsk og nordisk regi og tverrsektorielle kurs i Kompetanseprogrammet K5.

De øvrige 31 kommunene rapporterer til sine respektive pilotfylker på aktivitet og bruk av stimuleringsmidler. Rapportering foreligger hos MD først primo mars 2012.

Undersøkelsen

Undersøkelsen ble sendt til totalt 76 respondenter fordelt med 58 på kommune, 15 på fylkeskommune og 3 på fylkesmann.

Tallene viser at noen steder er det en fordeling av arbeidet på to koordinatore / kontaktpersoner. For fylkenes del viser det at det i hovedsak i fylkeskommunene som koordinator- /kontaktfunksjonen er plassert.

Svarprosenten var 76 % totalt og 81%, 67% og 33% på de respektive kategorier kommune, fylkeskommune og fylkesmann. Det er samlet sett en god respons for en slik type undersøkelse.

Undersøkelsen er framstilt i tabeller og grafisk som vises som vedlegg til dette innlegget. Tabellene viser "funn" på kommunenivå, fylkesnivå (fylkesmann/-kommune) og totalt. Grafikken viser "funn" på kommunenivå og fylkesnivå.

De enkelte spørsmål

Hvor overordnet forankret i organisasjonen?

- 1/3 i plan/teknisk/miljø
- 3 stk i kultur
- under en 1/6 i teknisk
- 1/6 i helse
- 1/3 i annet

Hvor har koordinatoren / kontaktpersonen egen tilhørighet

- 1/3 i plan/utvikling/miljø
- 3 stk i kultur
- under 1/6 i teknisk
- nesten 1/6 i helse
- 1/5 i annet

Yrkesbakgrunn

- ¼ Plan og miljøfag
- 1/6 tekniske fag
- nesten halvparten: helsefag
- 1/6 annet

Rapportering I

- 2/3 rapporterer til linjeleder
- 1/3 rapporterer til annen enn linjeleder
- Rapportering II
- Halvparten rapporterer til politisk organ/ utvalg
- halvparten rapporterer til annen administrativ leder enn linjeleder
- nesten 1/3 rapporterer til eksterne eller tverfaglige råd/utvalg
- ca 1/3 rapporterer utelukkende internt (tkjenesteveg?)

Stabilitet og omløp / ressurskommuner (utgangspunkt; de 17 2005 – 2008 + 2009 – 2013):

- Litt over halvparten har skiftet koordinator(er)
  - o av dem har halvparten igjen rullert i egen kommune
  - o av den andre halvparten har
- tre gått til nasjonale instanser som uu-koordinatore
- tre gått til privat virksomhet, hvor to med dedikerte uu-oppgaver
- Litt under halvparten har hatt stabilitet / hatt samme uu-koordinator hele tiden

Koordinatorer og kontaktpersoner fungerer

- som nasjonale ressurser med lokal og regional forankring
- som lokale og regionale ressurser med nasjonale nettverk

Mange eksempler på samhandling på tvers over fag-, fylkes og kommunegrenser;

- besøk, studieturer / delegasjonsreiser
- veiledere
- prosjektgrupper / utviklingsarbeid:
  - standardiseringskomiteer
  - referansegrupper i nasjonale prosjekter / konferanse (UD 2012)